

Baisc imleabhar ón bPríomhbhailiúchán Lámhscríbhinní foilsithe

Tá 30 imleabhar nua as an bPríomhbhailiúchán Lámhscríbhinní digitithe, innéacsaithe agus ar fáil ar dúchas.ie anois. Baineann an t-ábhar leis na 1930idí.

Sa bhaisc seo, tá **dhá dhialann** ó bheirt bhailitheoirí lánaimseartha, Nioclás Breathnach, an Rinn, Co. Phort Láirge, agus Tadhg Ó Murchadha, Uíbh Ráthach, Co. Chiarraí. Bhí sé de dhualgas ar bhailitheoirí lánaimseartha dialann a choinneáil chun eolas comhthéacsúil faoi na seisiúin taifeadta, na faisnéiseoirí, agus faoin obair i gcoitinne a bhreacadh. Is cuid den Phríomhbhailiúchán iad na dialanna seo agus tá léargas luachmhar iontu ar shaol a linne. Tá clibeáil déanta ar scéalaithe agus ar dhaoine eile atá luaite sna dialanna.

I measc an ábhair béaloidis féin, tá [imleabhar](#) d'ábhar a bhailigh **Máirtín Ó Cadhain**, scríbhneoir, óna athair féin Máirtín Beag Ó Cadhain le linn laethanta saoire na Nollag 1930. Cuireadh an t-ábhar seo i gcló in *Béaloides*, 5, 1935, áit a ndúradh faoi, 'The contribution is one of outstanding merit and interest'.

Seo thíos liosta de na himleabhair, de na bailitheoirí agus de na háiteanna.

- 0197 Diarmuid Ó Súilleabháin, Tuath Ó Siosta, Co. Chiarraí
0205 [Nioclás Breathnach](#), dialann, an Rinn, Co. Phort Láirge
0228 [Tadhg Ó Murchadha](#), dialann, Uíbh Ráthach, Co. Chiarraí
0265 Patrick O'Toole, Baile Haicéid, Co. Cheatharlach
0290 [Máirtín Ó Cadhain](#), Cois Fharraige, Co. na Gaillimhe
0313 [Pronnsias de Búrca](#), an Ros agus Baile an Chalaigh, Co. Mhaigh Eo
0314 Brian Mac Lochlainn, ar fud Cho. na Gaillimhe
0315 [Seosamh Ó Dálaigh](#), Corca Dhuibhne, Co. Chiarraí
0316 [Seosamh Ó Dálaigh](#), Corca Dhuibhne, Co. Chiarraí
0317 [Nioclás Breathnach](#), ar fud Cho. Phort Láirge
0318 [Nioclás Breathnach](#), ar fud Cho. Phort Láirge
0319 Eoghan Ó Súilleabháin, Tuath Ó Siosta, Co. Chiarraí agus Dhá Dhrom, Co. Chorcaí
0323 Bailitheoirí éagsúla i gCo. Aontroma, Cill Chainnigh, Loch Garman, Corcaigh agus Chiarraí
0324 Eibhlín Ní Shé, Donnchadh Ó Dubháin, Muiris Mac Gearailt, Co. Chiarraí
0325 Bailitheoirí éagsúla i gCo. Chiarraí
0326 Maighréad Ní Chathasaigh, Seán Ó Flannagáin, Pádhraic Ó Clochartaigh agus Colm Ó Cúláin, Co. na Gaillimhe
0327 Seán Stundún, Domhnall Ó Ceocháin agus Máire Ní Chríodháin, Co. Chorcaí
0328 Seán Óg Ó Dubhda, Corca Dhuibhne, Co. Chiarraí, agus an tAthair Tomás Ó Maicín, an Caisleán Nua, Co. Thiobraid Árann
0330 [Tadhg Ó Murchadha](#), Uíbh Ráthach, Co. Chiarraí
0331 [Seosamh Ó Dálaigh](#), Corca Dhuibhne, Co. Chiarraí
0332 [Nioclás Breathnach](#), ar fud Cho. Phort Láirge agus Baile Uí Bhéacáin, Co. Thiobraid Árann
0333 [Pronnsias de Búrca](#), an Ros agus Baile Óbhá, Co. Mhaigh Eo
0334 Eoghan Ó Súilleabháin, Cill Cháscann, Co. Chorcaí agus Tuath Ó Siosta, Co. Chiarraí
0335 [Liam Mac Meanman](#), Inis Caoil, Cill Taobhóg agus an Tearmann, Co. Dhún na nGall
0336 [Seán Ó hEochaidh](#), Leitir Mhic an Bhaire agus Ard an Rátha, Co. Dhún na nGall
0338 Aodh Ó Duibheannaigh agus Proinsias Ó Gallchobhair, Co. Dhún na nGall, Conchobhar Ó Coileáin, Béal Átha Ghaorthaidh, Co. Chorcaí, agus Eibhlín Ní Shé, Cill Maoilchéadair, Co. Chiarraí
0339 Éamonn Ó Conghaile agus Pádhraic Ó Maoldomhnaigh, Co. na Gaillimhe, Áine Ní Ruadháin, Cill Lasrach, Co. Mhaigh Eo, agus Bríd Ní Ghamhnáin, Cill Mhic Calláin, Co. Shligigh
0346 Brian Mac Lochlainn, Baile na Cille, Co. na Gaillimhe
0347 [Nioclás Breathnach](#), ar fud Cho. Phort Láirge agus Baile Uí Bhéacáin, Co. Thiobraid Árann
0349 [Liam Mac Coisdeala](#), ar fud Cho. na Gaillimhe agus Cho. an Chláir

Is féidir teacht ar an ábhar seo uile ag www.duchas.ie/ga/cbe.

Nóta don eagarthóir:

Is é [An Príomhbhailiúchán Lámhscríbhinní](#) an bailiúchán is déanaí atá á dhigitiú ag foireann [dúchas.ie](#), agus ábhar as á fhoilsiú go ráithiúil. Is éard atá sa bhailiúchán seo 2,400 imleabhar ceangailte d'ábhar a bailíodh ó 1932 i leith. Bhailigh bailitheoirí lánaimseartha agus páirtaimseartha formhór an ábhair faoi scáth Choimisiún Béaloideas Éireann (1935–1971). I nGaeilge atá timpeall dhá thrian den ábhar a chuimsíonn gach gné de thraidisiún béil na hÉireann.

Is toradh é dúchas.ie ar chomhpháirtíocht a cuireadh ar bun in 2012 idir Cnuasach Bhéaloideas Éireann in UCD, Leabharlann Dhigiteach UCD, agus Fiontar & Scoil na Gaeilge, DCU. Tá sé mar aidhm ag an tionscadal bailiúcháin uile Chnuasach Bhéaloideas Éireann a dhigitiú agus a chur ar fáil don phobal ar líne. Tá an tionscadal á chómhainiú ag An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta le tacaíocht ón gCrannchur Náisiúnta, agus ag an gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath le cabhair airgeadais ó Fhondúireacht Bhéaloideas Éireann. Teagmháil: eolas@dúchas.ie

